

کۆمەلگای مەدەنی

لەروانگەى مەزگەلەى

ناشارستانی بوونی

بەلامە کاتی کداکە هیگلدە ولەتى
 وە کبە ما بیا لا دە ستییدە ناساند ،
 مارکسلە سەرئە ویاوەرە بوو، ئەو
 بنە ما یە یکە دە کرییا لا دە ستیخۆ یلە
 هە ندە کییە کانیزیا نیمە دە نیوەر بگرت ،
 دە بیهەرلە ناوخۆی چوارچۆیە
 مە دە نیدا بە شوینیدا بگەرین .
 نە بوونیمە دە نیه تلە کۆمە لگایمە دە نی ،
 لە شیکا ریمار کسد ارە هە ند یکتازە ی
 بە خۆیە وە گرت . ئە و مە لێ دە تە نیا بواریک
 نییە کە لە ودا قازانجیخۆ پەرستانە ییە ک
 کە سلە گە لقازانجیخۆ پەرستانە ی
 کە سیکیترووبە روودە بێتە وە ، بە لکو
 قە لە مەرە وێچە وساند نە وە بە واتایە کی
 تاییە تییه . شوینیکە کە لە ودا کاری
 زیادە دە ستیبە سەردادە گیریت . لە و
 چوارچۆیە یە دانا کرێچریکە و تنیکە

هیگ لکاریگە رییە کیزۆریلە سەر
 ئە و ئە دە بیا تیه بوو کە روولە گە شە ی
 پە یوە ندیدار بە کۆمە لگایمە دە نیه وە
 بوو . ئە و کۆمە لگایمە دە نیناساندو
 جیگا و شوینیکیمیزووی بییە خشی ، بە لام
 نە ی دە توائی بۆ ئە و مە سە لانه ی کە ئا و
 بە باشیدە نیناساندن ، بە دە رلە چوارچۆیە ی
 دە ولە توکۆمە لگا ، رینگا چارە یە ک
 بدۆزیتە وە . مارکسروانگە ی کۆمە لگای
 مە دە نیه یگلیبە میرا تپینگە یشت ،
 بە لام شیکاریە کە یزیا تر بە رە و پێشە وە
 برد ، بۆ ئە وە یخود یسیستمە کە بە ریتە
 ژیرپرسیارە وە . مارکسلە ولیکدانە وە یە ی
 هیگلکە لکیو هەر گرتکە پاسیلە وە
 دە کرد ، تاییە تمە ند ییکۆمە لگایمە دە نی
 خۆویستانە ، بە رژه وە ند یخووانە و جیگای
 مە ملنئیە و پێویستە لە وقونا غە تپیه ریت ،

ن: نیراچاندوک
 لە فارسییە وە : یوسفە لیبور

نیوانته و به رژه و ندیانه له نارادابیت، که هه رله بنه رته و له نا کۆکیدان، چونکه خودیته و چوارچیوهیه، چوارچیوهیه کی ئالوزه ده بیلله و قونناغه میژووویه تیپه ربیت، به لا ممرکسبه پیچه وانه ی هیگله وه، نه و نه گه ره رته کاته وه که یه کیگله دامه زراوه کانبوتا نیکاریکووا بکات. کۆمه لگایمه ده نیده بیلله نا و خوی خۆیدا کارگری نو بیژوژیته وه، بو نه و به خویستوبه رژه و ندیخوازی، چه وساندنه وه و نامرؤفا یه تیتپه ریت. مارکسله ره تکرده وه یتوانا بیه کانی دامه زراوه کۆمه لایه تیه کانبوریکخستنی به رژه و ندیبه دژبه یه که کانونا مکردنی بنه ما یه کیبه رزبخوانه ینیو خوی کۆمه لگایمه ده نی، نه و پیچه کیبه ی که هیگلبه ده و له تیبه خشیبوو، پیچه وانه یکرده وه و کۆمه لگای مه ده نیکرده شتا تو میژوو: "... ته نیا که سیکخو رافه په ره ستیه مرؤیی پییوایه نه وه و له ته که ژیا نیمه ده نی راده گریت. به یوه ندی نیوانمارکس وهیگله ئاستیکیشیکاریدایه و نه به ستراوه بییشیا نه ئاستینورما تیفدایه. مارکسبه مشیوه یه ده یتوانیشیوازی لیکدانه وه یه یه یه یه لیکات، به لام له و ییکه ته و بایه خانه یکه هیا نبون، سه رووتربروات، چونکه هه ندیکر سیاری بهینایه ناراه که چه ندایه تیبه کیجیا وازیان هه بو و کۆمه لیکله و مه سه له تایه تیانه ی هیانایه ناراه که په یوه ندیانبه دۆزه که وه هه بو. له مرووه وه لیکدانه وه ی نه و سه باره تبه کۆمه لگایمه ده نی، له کرده وه سیاسیبه کانبوله ده و له ت، نیشانه ی دورکه و تنه وه یبینه ره تیبه و له سیستمیه ندیشه یه یه یه یه.

سیاسی، ده ستیدایه لیکۆ لینه وه له خود یکۆمه لگایمه ده نی. راقه که رانی سیاسی، به ره مه کانبه مارکسی سه رد و وقوننا غدا به شکرده وه: مارکسی دیموکراتی توند ره و یسه رته تا، سه رنجی له دیموکراسی و نوینه رایه تیسیاسیبه و، مارکسید و اتزیا ترسه رنجیئا بووری سیاسیسه داوه ره رله ورووه وه هه موو شتیگد ییته ریزیا بو وریبه وه. به پیچه وانه یته وه، له نیواند و وقوننا غی نه ندیشه یما رکسدا، لیکدان ابرانیکیه و تو به رچا و نا که ویت. یه که مینقوننا غی بیردۆزییه و نا کۆکی نیوانشسته با وه کانبیبه سندیده وه له توه موو نه و شتانه ئاشکراده کات، که له راستیدا هه ن. دووه مینه شیبیردۆزیبه که ده سته داته لیکۆ لینه وه یراستیه کانبه ژیردیا رده روکه شیه کانبولیکۆ لینه وه بو به ریوه به ریک، که بتوانیکۆ رانکاری له و راستیه دایکبیتوله و نه ولو تر بروات. یه که مینقوننا غ، قوننا غیده رخستن و ئاشکرانه و مه سه له که ده رده خات، دوو میشیا نگرئی مه سه له که تا و توئی ده کاتبه شوینریگا چاره داده گه ریت.

مارکسوره خنه له هیگل: یه که میننورمی کۆمه لگایمه ده نی

ره خنه یما رکسله هیگلوینه ریبه که مین نمونه یبا سکرد نو پیچه وانه کردنه وه ی با به تیکه. مارکسپیشه کیبه کانبه یگله قبوله کاتسه باره تبه وه یکه ده لیت، مه ده نیبه تتایه تمه ند پیچیا نینوییه، نه وه یقبوله که کۆمه لگای نو یژور شتیبو خستنه رووه یه، چونکه ده توانی بنه مایسه ره به خو خوازی بیتا کیا سامه ند بکات، به نو رمه کانبه یگله رازیبه وه نیگه رانیبه کانبه یگله ا به شداره سه باره ت به وه یکه کۆمه لگایمه ده نیمه لبه ندی خو په ره ستیبه و که و ابووه بیری کبخریت، به وه شرازیبه که زاتیده و له ت نو رمه ندیبه کیبنه مایگشتیخوازانه یه که نه یاریبه رژه و ندیبه هه ند کخوازانه ی تاکه کانبه کۆمه لگایمه ده نیدا یه، به لام دووباره ده توانیله ریگایره خنه وه، چه ختکرده وه یه یه یه که وه له ت پیچه وانه بکاته وه. نه و به پیچه کیه کانی

هیگله ستیپکرد، به لامو ژیکو شیکاریه کانبه وه، هه ره ها ئا کانه کانبه ی ره تکرده وه. هیگله پیشه کی کۆمه لگای مه ده نیه وه ده ستیپکرد و به ره و پیش چوو، بو نه وه یکه گو یرا یه لیده وه له تی بکات. مارکسپیشه کی کۆمه لگایمه ده نی زیندوو کرده وه، هه ربویه ده وه له تیکرده په یه و یه و مه لبه نده. له نو رمه ندی مارکسدا کۆمه لگایمه ده نی بو به گو ر ه یا نیکه دیا لکتیکینوا نکاری کۆمه لایه تیوکاریسیاسی، نیوان بالاده ستیو خو راکری، نیوانسه رکوت ورزگاریله و دابه کرده وه ده ردیت. مارکسبا سیئه و یده کرده ورووه وه که کۆمه لگایمه ده نیشا تو میژوو یه ده بیژورزگاری بو نیچا و له نا و خوی خو بیکات، ده بیته کته ریکب دۆزیته وه که له نا و نه و داحیبیبه و وه و گو رانکاری تیدا پیکبیت، به سیستمیکداسه پاوی نیوژیه کانبه ریزگاریکرت.

مارکسبه پیپیشه کی کۆمه لگایمه ده نی له جیها نینویدا کاره کانبه به لگه ده کرد. نه و ده پوتاکینوی، به پیچه وانه ی "ئازه لسیاسی" یده وه تشاری یونانی، له قوننا غیبه که مداسیاسی نیبه، واته هه رله زاتیخویدا سه رقالی کاروباریده وه له تشارنیبه، هه ره کچون پیکه ته کانبه مرؤیده وه له تکو سپیسه ر ریگایه ون. ده وه تینویبه ئامرازه تایه تیه کانبه ی، ژیا نسیا سیپان ده کات. بوروکراسیکه هیگلیپید ه گوت چینگشتیسیانا، بو مارکسپه میکه که نا هیلیتتا که ده ستیبه ده وه ترا بگات. که و ابو و تاکله سیاسه تدا پرواینوی ده بیژیا نیخو یله کۆمه لگایمه ده نیدا تیبه رکا تکه جیگا و شوینیا کاره کانی کاروژانیبه موورۆژییه وه. نه و ده لیتنه و چوارچیوه سه رکوتگه ره، چونکه راپه رینیسیا سیکه قه له مره وه سیاسیبه که یگورپوه، کاریبه سه ر نه وه و نه بووه، چوارچیوه یه که که له و داچا و چنۆکی، خو په ره ستی، و چه وساندنه وه هه روابه ریوه به ری ژیا نیتا که که سین. گو ر نینیا نیا یی سیاسی، که چه مکه کانبه ف، دادپه ره ری، ئازادیویه کسانا

له گه لدان، هاورپيگزرانكار بيه كانى پانتاييمه دهنينيه .

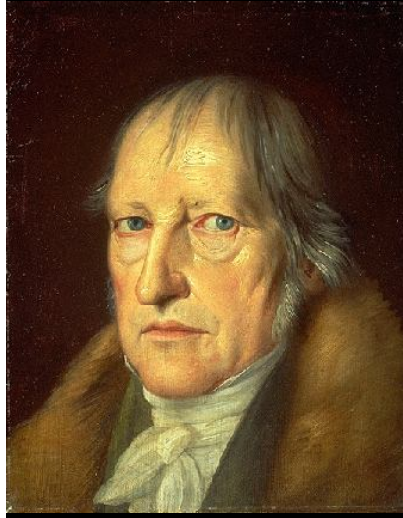
هه ربويه نه وشورشه كه جيهان نيكسه ربه ستپيكد ينيت ، كه له و داتا كه كانله چا و بيا سا و ده وله ته وه يه كسانن، پيشكه وتوو، به لامنو قسانه . ماركسله ره خنه له فه لسه فه يما فه يگلد ه نو سبت : " نه وه ي كه نارمانشارى (يوتوپيايى) ه شورشيكي نو قسانو به ته واوه تيسيا سيه ، نه و شورشه يكه نا هيلتته ستو ونه كانيمال بروخين "

تا كه و باز نه ته ماعكار بيه كه له كومه لگاي مه ده نيدا به سه ربارود و خيزيا نيته و دازاله ، به داوه وه پووه ، و ناتوانيوه كتاكى هيليله نيوده وله تداپشتوانيه كه پيدا بكات ، چونكه ده وله تلوزيكيكيجياله لوزيكيكومه لگاي مه دهنينيه وناشتوانى هه بييت ، چونكه ده وله تبه رهه ميه ره وه رووداوه ميژوويه به كه كومه لگاي مه دهنى پيكد ينيت . نه مرووداوه ميژوويه ، واته شورشيسيا سيد ه توانيكه له به ريكله نيوانكاريمه ده نيوكاريسيا سيد اپيك بينيت . نه گه ركاريسيا سيله " زيناح " ي ژيانيمه دهنيرزگار بيوو، ده تواني وه كوچارچيوه به كينا تاييه تيگشگر سره ره ليدات . به لامبه هويسه ره لدانى چوارچيوه يتاييه تيكه له وداهه نديكي ده بيته بنه مايگشستى، ده توانيئه و كاره بكات . " بنه ماي راپه رينيكينو قسان و به ته واوه تيسيا سيچييه ؟ نه وه به كه به شيكله كومه لگاي مه ده نيخو يئا زاد بكا توده ستيبه بالاده ستياگشستى رابگات "

ماركسد ووراستيله و فورموله ندييه داهه سه لمينيت . په كيكيا نه وه به كه راپه رينيبورژوانا لوگزيه چوارچيوه ي مه ده نيدا پيكنه هينا وه . له راستيدانه و ده سه لاته به رته سكه يكه بورژوازي به ده ستيهينا وه سه ركوته كانيه و چوارچيوه به چرترده كاته وه . دووه م نه وه يكه بانگه شه كانيد ه وله تسه بارهت به گشنگير بو ونه كه يشتيكيما يه پوچه . هه موويه وشته يكه روويداوه نه وه به كه هه نديكله وده سه لاتانه يكه پيشووترله ريگا يده سه لاتيسيا سييه وه

دو جيهاننجيا وازنين، كه به وشيوه يه ي هيلگشيمانه يده كرد ، لوزيكو سه رنجيكي عه قلاننجيا وازنياننه بيت، نه وان " جه مسره نه ياره كانيه كنا كوكين . . . كومه لگاي مه ده نيلايه نيسه ره كيينه و ناكوكيه يه " . پنه مايكومه لگاي سپا سيش هه روه ككومه لگاي مه ده نيلايه كه لهه مو و به شه تابوور بيه كانيه وه .

ماركسبه نوزمبه ندييگليكه ده ليت كاريتاييه تيراسته قينه يده وله ت، كاركيگشستيه، يانيدره برينى به رزه وه ندييه گشستيه كانله به رامبه ر به رزه وه ندييه هه نده كي (تاييه تى) يه كانى كومه لگاي مه دهنيرازيه . نه وه يكه ده بيا ته زيپرسياره وه نه وه يه ، كه نايا ده وله تينستا ده توانيئه و كاره بكات . ماركسه وليكد انه وه يه به ره و پيشتر ده باتنه گه ررزگار ريمرو قنوقسانه نه وله كومه لگاي مه ده نيدا ، هيشتا هه ر بييه شه ، به شدارييشارومه نده لثيانى ها و به شيد ه وله توهه موروكه شيا نه يه . مروقنه كوه كوشارومه نديك ، به لكوه كو بورژوايا نيئا كيكيسر و شستيه كه ده وله تگره نتيخوده يئه وده كات .

داده سه پان، تاييه تيبوونه ته وه واته نه وه سه لاتانه به چينه داراكانسپر دراوه . لوزيكيچه وسانه وه يسه رمايه داريه به سه ره ردوقه له مره وه كه دازاله ، هه ر بويه نه وحاشاله وه ده كاتكه ده وله ت بالاده ست ، بيلايه نيا نكشنگير ه . به لكو دامه زراوه يه كيسه ربه چينيكه كه به پروپاگنده يه كييينا وه روكپاسي يه كسانوما فه كانده كات . ده وله تبه ياساگشستيه كانخوى ، به ريكخستنيئه و ناكوكيانه يكه له كومه لگاي مه ده نيدا هه ن ، له وده رپازنا بيت ، به لكوته نيا نه و ناكوكيانه هه لده په سپردريت . ده وله ت به شيوه يه كيئا بستر اكتنو ينه راپه تى به رزه وه ندييه گشستيه كانيكومه لگاي مه ده نيد ه كاتواته نه وه به رزه وه نديانه ي كه هه رتا كيكله " يه كيكله دزيهه مووانو هه مووانله دزيهه كيك " مملنينا بوروى بازاردا ، له گه لدپترانتيدابه شداره . هه ربويه ده وله تو كومه لگاي مه دهنى

سه رده ميبورژوازيينه مرويبو ماركس " له ورووه و تاقانه يه كه " جيايى " نوزمه سيا سيوكومه لا يه تيه كانچينه كان داده سه بينيت . نه وسه رده مه بويه كه مين جارمروقبه سه رچينه كومه لا يه تيه كاندا دابه شده كات ، په وپايه يياسايى تا كه كانله روليكومه لا يه تيينا بوروى نه وانله نيوكومه لگاي مه ده نيدا جيا ده كاته وه وه رتا كيكبه سه ردوبه شى خو ويستيتا ييه تيوشارومه نديكي گشتيدادابه شده كات " . به لاماركس باسيئه وه ده كات ، كه ته نيا نه وه يكه ده وله تينو چينه كه بيوپانتاييه كى تاييه تيراگواستوه ، نا بيته هوكار بو نه وه يكه نيتر هيچچينيكبو و نينيه . هه روا بو ونه يه ، به لامينستا وه كو ناكوكيه كومه لا يه تيه كانله گه لجيا وازيه چينا يه تيه كانه لسووكه وتده كرئت ، كه هوكار كيكيسيا سينيه . هه ربه وچه شنه ، نه وه يكه نيتر خا وه نداريتبينه ماي ده وله تنيه ، به وما نايه نييه كه خودى خاوه نداريتهه لوه شاهه ته وه . هه روا

بو و نيهه يه ، هه روه كچۆنله ده و له تى
دونيا پداه رهه يه .

ده وله تيسياسى . . . هه رئه و د ژا يه تيبه ي
له گه لكۆمه لگا يمه ده نيهه يه وه ربه و
شيوه يه شبه سه ريداسه رده كه ويته
ئا ينبه سه رسنوره كانيجيها نينا ئا ينيدي
سه رده كه ويته ، واته ده بيهه ربه وشيوه يه
قبولپيكات ، ديسانه وه سه قامگريپيكات ،
ومۆله تى نه وه بديت كه بۆ جار يكيتر
بچيته ژي رده سه لاتداري تيه كه يه وه .

ليكد ا بران يئه و بنه ماسيا سياه يه
ده وله ترايگه ياننده وه و بارودوخه
هه نوو كه ييه يه يه يه يه يه يه يه يه
ده بيني ته وه ، ئاشكرا يه .

ره خنه يما ركسيستيله هيگد ه توائيت
په رده له روويده وله ته له ماليت ،
سه باره تبه وه يه يه يه يه يه يه يه يه
گشتيد ه زانيت ، وله سه شروعيه تو
توانا ييه كانيو ئا چا ركرد نه په يه وي
ليكرد نييه رده لاده دات . نه گه رده وله ت
نوينه ريجولپينرا ويخود په رستيو
تالنه كانيكۆمه لگايه ده نيبيت ، كه واته
نا توائينا كۆكويه كانيكۆمه لگايه ده ني
ريكخات ، بۆ يه به پيبييو بيسته رله نوئ
به ره ميد ينيته وه . ده بيله يه كانگر بووني
سه رله نوئيد ه وله توكۆمه لگاد ا به شوين
چاره سه ره كه يه وه بين : ماركسله پرسى
يه هو د ا ده نو سبت : " ته نيا كاتيككه
تا كيراسته قينه شارۆمه نديا بستراكت
له خۆيد ا بتو ينيته وه " . . . ته نيا كاتيككه
مرۆف " هيزه تاييه تى " يه كانخۆيوه كو
هيزه كۆمه لايه تيه كاننا سينور يكي
خستنوله ئا كامدا ، ئيترده سه لاسى
كۆمه لايه تيه شيوه يه سه لاتيسياسى
له خۆجيجانه كرده وه ، ته نيا نه وكاته يه
كه رزگار ييمرۆف كاملبوه "

كۆمه لگايه ده نيوه كو نوئنگه ي
كاره كانرۆژانه يزيان

ئيسى تاكه تاكله به شداري كرده
ده وله تدا ييه شيوه ، له راستيدا ئيسنا
كه ده وله تته نيا كۆمه ليكيخۆ شبا وه ر
ده خولقينيته ، كه واته تا كئا چاره ژيانى
خۆيله چوارچيوه يمه ده نيشدا تيبه ر
بكات . ناچاره له چوارچيوه يه كدا بژيوت
كه به كاره دونيا ييه كانرۆژانه يزيان
پيكا تو وه . ماركسله وشيكا ريبه ي

هيگقبولده كات ، كه كۆمه لگايه ده ني
هه نديكر يگا بۆ خود وه ديه تنيمرۆفه كان
دابينه دكات . لير هدايه كه مرۆفده توائى
هه بو و نيچه شنيه تيخۆ بيدۆز يته وه .
و نه وه بو و نيچه شنيه ته ، بۆماركس ،
پشتيبه توانا ييه كان يئه و بۆكارى
بيدا چوونه وانه وو شياران به ستوه . له
نا خيتيگه يشته كه يما ركسداله مه ر
هه بو و نيمرۆفاه تى ، نه وچه مكه هه يه كه
تا كبه رله هه رشتيكا ژه ليكيكار كه ره .

كارله روانگه يما ركسه وه چا لكيه كى
خۆشه وده بيهه بيت . ئامراز يكه كه تاك
له ريگه يئه وه وه خۆ يبه ديد ينيته ،
هه روه هانا مراز يكي شه كه له ريگايه وه وه
له گه لجهيا نيكۆمه لايه تيبه يه ندى
ده گريته . نه گه رمرۆفوه كو بوونه وه ريكي
خولقينه ره هه نديكشت ه خولقينيته ،
دووجار دانه خۆيداده نيته .

۱- منله به ره مه ينانا نيخۆمدا ،
تاكه كه سيوتاييه تيبوون

(هه نده كى) يخۆمبه ديه يناوه ، وله
ره و تيچا لكيه كانخۆمدا ، ژيانى
تاكه كه سيمهه بو وه ، له تير وانينبۆ
هه قيقه ته (OBJECT) خۆشيسى
نا سينيكه سايه تيتا كيخۆموه كو
ده سه لاتيكي راسته قينه ، شيواي
هه ست يكردن ، دوورله گومانم
نه زمونكر دوه .

۲- كه له كوه رگر تنيته وله
به ره مه ينرا وه كانيمنودا بينبوونى
توله من ، مننه ودا بينبوونه راسته وخۆ
ووشيارانه مه يه كه كاره كه يمن
پيو يستيه كيمرۆ بيدابينكرده وه ،
خوخده يمرۆفاه تيبه ر راستى
گيراهه ، وراستيه كيخولقاننده كه
بۆدا بينكر دنيبيد اويستيه كانى
بوونه وه ريكي مرويديكه پيوسته .

مرۆفله به كرده وه ده ره ينانا نيوانا ييه كانى
خۆبيوسه رقالبوونبوره نگانه وه ي
كاره كه به ره وليخۆي ، به شيوه يه كى
خودموختارانه وخولقينه رانه ، زاتى
راسته قينه يخۆيوكۆمه لايه تيبوونى
خۆيوه ديد ينيته . كار ريگاييه يه ندى
نه وله گه لجهيا نيكيه ربلوه ، كه واته كار ،
ئازاد ، خولقينه روهه ستياره له مه رئه و
ريگايانه يه يه تاكله ريگايه وانه وه دان
به هه بو و نيچه شنخۆيداده نيته . به لام
كۆمه لگايورژوا ئيزنه پشكووتينيه و
هيزه نادات .

يه كه مله به رئه وه يله كۆمه لگايه كدا ،
كاربو هيزيكا ركه مده كر يته وه ، ده بيته
كاليه ككه كريكارنا چاره ليينا مؤ
بيتچونكه وايلىده كاتده ستيبه
ئامرازه كانيزيانوبه ره مه ينانا نيكات .
به لام تيكه له چوونه پرۆسه كانى
به ره مه ينانا نيكۆمه لگاي
سه رمايه داريدا ، هيجتاموچيژو
ره زايه تيكبه تا كئا به خشيت . ماركس
به زايه له يه كله شيكاري ينادام
سميتله نه گۆريودووياتبوونه وه ي
كارله كۆميا نيا يه كيدروستكردى
ده رزيدا ، بانگه شه يئه وه ده كات
كه تايبه تيبوونه وه يپيشه و
نه ركه كان ، تاكه كه تيه خسير
وگيرۆده يچوارچيوه يه كى
باريكوبه رته سكي دوويات
بووه وه ورۆژانه يكاره كى .

تا ککه به و چا لکيه تا بيه تی
 کراوه یه به رته سکراره ته وه ، به
 گویره یکه سابه تییمرؤییو
 له بواریتوانا بیبه یوه ندییه وه
 وه کو تاکیکیه اوسه نگی
 هه مه لیه نه له گه لجه هانه ژار
 ده بیت . به لامله لیه کیدیکه وه ،
 هه رنه و تا بیه تیوونه وه بیبیشه کان
 بارهینه ریبه یوه ندییه کیبه رامبه ره .

جیگا و شو نیکینه شیاه : له لایه که وه
 کۆمه لگا که سابه تیه تا بیه تیه برته سکه کان
 بار د نییت ، وله لایه کیدیکه وه تا که کان
 په یوه ندییه کپراسته و خویانه یه که وه
 ده بیت . کۆمه لگایه کداتا که ده بیما مه له
 به کالکانیکا تود ه بیبجته نیو
 گۆره پانیکا ریکیکۆمه لایه تییه وه .
 به لامه و دانوستانانه له سه ربنه مای
 کالییدامه زراون . هه مووکه سبه چاویک
 له که سیدیکه ده روا نییکه ده توانیت
 پیو یستییه کیتا بیه تیدابینکات .
 مارکسله لیکدانه وه یه کیها وته ربیب
 له گه للیکدانه وه که یه یگلبا سیئه وه
 ده کاتکه نه و پیکیها ته کۆمه لایه تییه ی
 که به بنه مایدا انوستا نپشتنه ستوره ،
 توشیبه ژاریبووه . "ته نیا زما نیکیلیک
 تیگه یشتنکه له گه لیه کتریده کاری
 ده که یین ، شته کاننه ویشله په یوه ندییا
 له گه لیه کتریدا . . . نه وه نده له خو خده ی
 مرویینا موبووینکه زما نراسته و خوی
 نه و خو خده یه گورزیکه که له متمانیه ی
 مرویید ه دریت ، نه وه له کاتیکدایه که
 زمانینا مویبه هاراسته قینه کانوه کو
 متمانیه مروییرگیه پیدراو ، دنیا له
 خود ، و خوقبولکراو ، خۆید ه رده خات . .
 هه ندیکد واتره رله وه به شه داده نوسیت :
 " به ها بیه رامبه ریئیمه (بویه کتری)
 به ها یشته کانیه رامبه رمانه بوئیمه ،
 که واته خود مروی قراسته و خوقبوئیمه
 بیبایه خه .

بووایلیدیت؟ بوچیله کۆمه لگای
 بورژوایدا تا که کاننیا به خده بن؟ مارکس
 له گروند ریسه له په یجو بیبیشینه ی
 کۆمه لگایمه ده نی ، با سیئه وه ده کاتکه
 راپه رینیبورژوایسسه رجه مپه یوه ندییه
 کۆمه لایه تیه کانوپه یوه ندییه کانیه
 کۆمه له مروییه کانلیکداده بریت ، تاک
 له ده ستپراگه یشتنییه ئامرازه کانیه

به ره مهینا نبیبه شده کات ، مروقبه و
 که سانه وه ده به ستیته وه که خاوه نیئه و
 ده ستپراگه یشتنه نوخه لکبو کارو کال
 ره وانه بیازارده که ن . ئاکامه که یئا شکرایه
 ستا کخواری ، ململنی ، و خوپه ره سستی ،
 په یوه ندییه کۆمه لایه تییه کانله جیی
 په یوه ندییه سروشتیه کانداده نین : نه و
 په یوه ندییه یکه " ته نیا وه کونا مرانیک
 بۆمه به سته تا بیه تیه کانیمروقه ، وه کو
 پیو یستییه کیده ره کیله روبه رویه ودا
 داده نریت " .

کۆمه لگایمه ده نیوه کوگه نده لی
 ولیکه لوه شانییه یوه ندییه سروشتیه
 مروییه کانکه له په یوه ندییه کۆمه لایه تیه
 ئامرازیه کانه وه سه رچاوه ده گریت ، گه شه
 ده کاتوبه ره مکیسه رما به دارییه .
 وه کوبه ره م ، جیها نییکه ه خولقینییکه
 له و داتاکیشارۆمه ندیدنه دراوبه که سانی
 دیکه وه به ستراوه ته وه ، نه وه بۆبوونی
 روژانه یتا که کانپیشها نیکیینه ره تی
 هه یه . مارکسله پبیشه وه یهه موونه و
 بیرمه ندانه یجیها نیئه مرویه که باس
 له مله ورینیئۆرپه کانیرۆژانه ده که ن :
 که سانیکاسله و نه زمونانه ده که نکه له
 سه ر " تالانگروپه جو راو جو ره کانیزانی
 کۆمه لایه تی " بو نیاتده نریت . کۆمه لگای
 مه ده نی ، وه کوسه رچاوه وجیگا وشوینی
 ملهورانه یئۆرپه کانیرۆژانه یژیان ،
 ده بیته هویله خونا موبوونوسه رکوتو
 شه پورکه به ریلیده که وپته وه .

بو مارکس ، کۆمه لگایمه ده نی به و
 چه شنه یکه له لایه بۆ بۆلۆکبوو ،

نه یاریدوخیسروسشتینییه . نه و
 چه شنه یکه فرگوسنده لیت ، نیشانه ی
 پیگه یشتو ویوونه و په ریشارستانیه تیش
 نییه . به چه شنه یکه ده کریله وه سفی
 نه وسه باره تپه کۆمه لگایمه ده نی
 تییکه یین ، له گه لدوخیسروسشتیشها وواتا
 نییه . قونا غنیکدیا ریکراو میئروویه .
 مارکسله گه لشاره زایانیئابووری
 سیا سیکیلاسیکها و رایه سه باره تبه وه ی
 که کۆمه لگایمه ده نی ، تا بیه تمه ندییه کی
 کۆمه لگاییشه ییه کانه ، به لامله
 کاتیکدکه نه واننه وه یانیه پیشکه وتن
 ده زانی ، مارکسله سه رنه و پیشکه وتنه
 دوولایه نه یه قسه ده کات . سه باره تبه
 تۆرپه کانیه رله سه رما یه داریکۆمه لگا
 که به " دیموکراسی نائازادی " دیاری
 ده کرین ، به ره و پبیشچوونه ، به لامه ره ها
 چوارچووه یه که که له ودا قسه بیبنا وه روکی
 سیا سییئازادیو یه کسانیه ، بید ه سه لاتی
 تا کله په یوه ندییه کانیه ره مهینا ندا
 داده پووشییت . له بواریجیخستنی
 شته کانه وه ، کۆمه لگاینو یله سه ر
 نه سا سیخود موختاریوبکه ریبتاک ، و
 له سه ربنه مایما فیئه وسه باره تبه وه یکه
 خویبه چاودیریکاروبا ریکۆمه لبزانی ،
 پیکیها توه ، به لامنه کۆمه لگایمه ده نی
 ونه ده وله تکه بنه ما کانیزیا نیکینوئی
 داده ریژننا تواننبا رودوخییو یستبو
 نه و کاره دابینکهن .

مارکسد و ایسرینه وه پیروزیید ه وله ت
 به ره و لیسرینه وه پیروزییکۆمه لگای
 مه ده نیده چیتکه له به ره ملییراله کان
 وه یگلدابا سیما فه کانو ئازادیه کان
 نوینه ریته تی ، و مارکسئیمه بؤفا مکردنی
 نه وه هانده داتکه کاتیکه توانینه
 باشیله خو خده هیراسته قینه یکۆمه لگای
 مه ده نیتیبگی یکه گۆره پانیرواله تی
 یه کسانیه ، خاوه نداریتیو بنتا مبه جی
 بیلینو بچینه نا و " پانتا ییشاراه ی
 به ره مهینا نه وه " . مارکسله به شیکی
 گرینگسه رما یه داده نوسیت :

نه و چوارچووه یه یکه هه مانه به جیی
 د یلینو کربنو فرقتنییه یزیکارله
 نیو خویسنوره کانیه ودا به ره و پیش
 ده چیت ، له راستیدا وه کوحو کمبیاخی
 به هه شتیما فه زاتییه کانیمروقه . ته نیا

لەوێهه که ئازادی، یه کسانى، خاوه ندریتهى و بنتا مده سه لادارن. به به جیهه شتنى ئه مچوار چیه به یه یوه گه رخصتنیسا کار، یا نئالوگۆریکا لکان، پیمانویه ده توانین گۆرانیكله رواله تناسیكه سایه تیه كانی شاتۆ كه یخۆ ما نده هه ستهیهكە یین. ئه و كه پێشوو ترخاوه نیپاره بووئیستا وه كو سه رما یه دارێكده چینه سه رشانو، خاوه نی هیژیکا روه كو کریکا ریئه و به شوینیدا دیت. یه كکیا نیه حالووه زعیکیگرنگ، گه شاره و ئاماده ییه ده ستهینان، ئه وى دیکه شترسا و له دواوه راگیراوه، هه روه كو كه سیكه پیسته كه یخۆ یه ئینه با زار و هیچا وه روانیه کیشیبجگه له پیست دامالینه که یینییه.

ئیستا ئه گه رتا کیکنه توانی، به لینه كانی جیها نینو یله مه لبه ندىمه ده نی، یان سیا سیدابدۆزیته وه، ده بیله سنووری هه ر دووکیان تیپه ری. مارکسله گه ل هیگله و پرایه سه باره تبه وه یکه نا کری ئه و مه لبه نده هه رواکاریا نیه سه ریه وه نه بیته، ده بیته و شتیپه ربکریته و بارو دۆخیزان بو تاکده بیگۆرانی تیدا پیکبیت. گۆرانیکو مه لگایمه ده نی پێشمه رجیبه ره تیگۆرانی کاریه كانی قه له مره و یسیا سیه، که واته هه ندیک مه سه له دینه ئاراهه. کیده توانیته و گۆرانی کاریه به ئه نجامیگه یه نیت؟ ئه و به ریوه به ره یکه له ممه لبه نده تیده په ریته له کویده دۆزیته وه؟

بوژاندنه وه یمه ده نییه تیکومه لگای مده نی

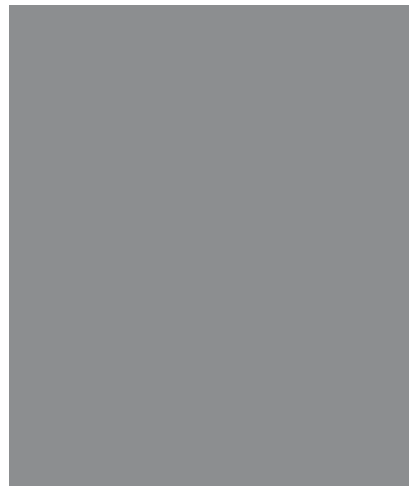
شیکاریوه هه لسه نگا ند نید یارده یه ک، جه ختکرده وه له سه رئه و مه سه له ی که تییدابه رچاوده که وئ، و دواتریش گه رانبه دوایریگا چاره دا، په یوه ندیپی به روانگه بییردۆزیشیکاره که، دالغه فیکریه سیا سیوه به ها کانبیردۆزه که وبنه مایگه له کردنیبا به تیگوتاره که وه هه یه. هیچشتیکنه وه پاشترله ره خنه ی مارکسله مه رکۆمه لگایمه ده نیروون نا کاته وه. مارکسله روانگه بییه شان وپه راویزخراوه کانه وه سه یریکو مه لگای مه ده نیده کات، هه ریویه خۆینده وه ی ئه و بو ئه و مه لبه نده په ته واهه تیله گه ل خۆینده وه که یه یگلیجا وازه. به لام

کۆمه لگا، ته نیا تائه و ئاسته مه سه له ن بۆکۆمه لگایمه ده نی، که هه ره شه له سه قامگرییه که یه ده که ن، به لامبه بر وای مارکسله سه له که بریتییه له هه بوونی ته کووزییه کیکۆمه لایه تیکه هه ژاره کان له ئه ندامیتیلده دات. هیگله روانگه ی کۆمه لگایمه ده نییه وه باسیهه ژاره کان ده کات، به لامارکسله روانگه ی نه داره کانه وه ره خنه له کۆمه لگایمه ده نی ده گریته. بۆ مارکسله مراستییه که هه بوینییه داران، ریوره سمیکتیایه تی کۆمه لگایمه ده نییه، ئه وه شبو خۆی ره خنه یه که له وکۆمه لگایه، ره خنه یه که له پیوانه گشتیه کان، ئاوه زمه نده کانو مرۆییه کانیه و.

ئه و روانگه یه یکه مارکسله یخاته روو، هه رله بنه رته دانه و شیا وازانه ی که له ریگایانه وه ده کریروداوو دیارده کان، ئایدۆلۆژیه کانوبانگه شه کانی پیه له سه نگیندریت، ده گۆریت:

له روانگه یمارکسله وه نه وراستییه که نه داره کانه ندمیکۆمه لگایمه ده نی نین، به ومانایه یه که له ئه زمونیته وه ی که پییده لاین "نه بوونییه رژه وه ندی سه ره تاییه کانیکۆمه لایه تی" یان "دژه سه ره که کانیه ره تی" بووراون. دژه سه ره که کانیه وچه شنه یکه مارکس له باسه کانخۆیداره سفیده کات، تاییه تن به ئاسه واره زیانباره کانیه رژه وه ندییه تاییه تیه کانه له سه رتاییه تمه ندییه ئه خلاقیه کانوشیا ریینه خلاقییه ک. به واتایه کیدیکه به پروایمارکس، ئه وه ته نیا ئه ندامانیکۆمه لگایمه ده نینکه ئه زمونیدژه سه ره که کانه ندمیتیله ته کووزییکۆمه لایه تیداده سته به رده که ن، که له ژیردسه لتداریتییه رژه وه ندییه تاییه تیه کاندایه.

هینانینه داره کانبو ناوگوتاری کۆمه لگایمه ده نی، که هیگل به شیوه یه که هاوشیوه له گه ل لیبراله کانه چوارچیوه ی چینه دارا کاندابه رته سکی ده کاته وه، چه مکیدرایه تی هه لده گه ریینه وه. دژایه تی نیوخۆییکۆمه لگایمه ده نی له دژایه تی نیوانچینه کانه وه

ئه مره خنه یه له کۆمه لگایمه ده نی ته نیا تیکه لچو و نیکیبیردۆزییه گه ل فه لسه فه یه یگلینییه، تا وانبارکردنی کۆمه لگایه که که هه رئه و به ریوه به رانه ده خاته په راویزه وه که به رله هه مووان هه لیا نبۆ به دیها تینه و کۆمه لگایه ره خساند. روویره خنه کانیه و له کۆمه لگایه که که هه لبوژانله گه لئه و بییه شیو خستنه په راویزانه ده ره خستیته. مارکسله به ده سته وه گرتنیروانگه یچینیکیکار، به ئاکامی زۆرجیا وازده گاتسه باره تبه کۆمه لگای مه ده نی. هه رئه وه یکه روانگه که بگۆریت، گرتیبیردۆزییه که به ته واهه تی به شیوه یه کجیا وازخۆیده رده خات.

هیما یه وه له نووسراوه یسه ره تای یی (۱۸۴۲) داده کریدۆزریته وه که مارکس له بلا وکراوه یکه تیراینده سه باره تبه مافه نه ریتییه کانه دارانیه لگرتنه وه ی دره ختییه که وتوو به بیسه رنجدانبه خاوه ندریتییه تاییه تیه که یه ونووسی. مارکسله داره کانیه وه کوچینیکی بنه ره تیله کۆمه لگایمه ده نیداره سف کرد، چونکه نه بوونیخاوه ندریتی، ئه وان له تیگه یشتنه درۆیینه وه سکرده کانی کۆمه لگایمه ده نیرزگارد هکات. ئه وان بوونه وه ره مادیه نامۆکاننا په رستنوله و رووه وه وشیا رییه کیمروییته وایانه یه. له روانگه یه یگله وه نه داره کانه ندمای کۆمه لگایمه ده نینین، چونکه نه بوونی خاوه ندریتییه وانله قازانجه کانه و پانتاییه بیبه شه کات. به پروایمارکس، ئه وه سه ره کییه که، نه بوونیخاوه ندریتی به ومانایه یه که نه داره کانه لیبژایانی مه ده نییا نییه. ئه وره خنه یه سه باره ت به کۆمه لگایمه ده نییه ناما ژه ده لیتکه هه ژاریله نۆرمیکتیایه تله کۆمه لگای مه ده نیداپیکدیت.

به پروایه یگل، نه دارانییه راویزخراوله

دە بېتە دژايە تىنيۆ انچينە دارا
 ونە دارە كان. ئە وئاو ۋو وكردنه وه
 ميژووييه، كاريماركسە و
 خاليكيوهرچەرخانە لە ميژووي
 قسە و باسلە مەركۆمە لگايمە دەنى.
 بە لامماركسلە و قونناغە داھە موو
 نە دارە كانرۆمانتيكە كات، چونكە
 پرسيارپيھە لئاخريئيت. ئە وپۆ
 چينيگە پيچيگا و شوئيە كە ي،
 كە لە دەره وە يكو مە لگای
 مە دە نيه، تاييە تمە ندييە كيتاييە تى
 تەرخانە كات. نە پييوايە كە
 و شياريسيا سيئە و چينە جيگا ي
 پرسيار، ونە پيشووايە كە لە وانە يە
 نە دارە كانلە بە هاكانيكۆمە لگای
 مە دە نيدابە شداربن، ھەرچە نە
 لە بە رزە و ندييە مادايە كانيو ھا
 كۆمە لگايە كيشدابە شدارنە بن. لە
 راستيدالە نووسراو ھە كانپيئووي
 ماركسدا سە بارە تە پرۆ ليتاريا، ھەر
 ئە ورومانتيزمە خوئيدە ر دە خات. ئە و
 لە پيشە كپيرە خنە لە فەلسەفە ي
 مافيهيگلدە لگە يە كيشگشتى
 خستە رووسە بارە تە وە يە كە
 پرۆ ليتاريا چينيگيگشتيە . لە
 گە رانبە شوئنبە رپو ھە بە ريكدا كە
 بتوا نيشۆ ر شلە بارو دق خيسيا سى
 دواكە و توويئە لمانيا دا بە ر و پيشبە ريت،
 ھيچكاملە و چينە كۆمە لايە تپانە ي
 كە ھە ن، پيئانواناييە كە ئە لمانيا
 بۆئە و كارە گونجاو ھە . ھيچكام
 لە وچينانە يە كە ھە ن، خواو ھە نيدوو
 چە ندا يە تيببە ر ھە تيبپو يستبۆ
 راپە رينيسياسينن. ئە وانخوا ھە نى
 تواناييە لسا نگاندى بارودقۇ
 راستە قينە يشۆ رش، و بە كارھينا نى
 ويزدانى كپيئوويستبۆ چالكىي
 شۆ ر شگرا نە نين. تە نيا چينيگكە
 ئە و تاييە تمە نديانە يە ھە بېت، ئە و
 چينە يە كە لە كۆمە لگايمە دەنى
 بېتە دەرى:

چينيگكە كۆمە لگايمە دە نيداكە لە
 چە شنيكۆمە لگايمە دە نينيە، ئە و
 چينە يە كە ھە لو ھە شانە وە يە ھە موو

چينە كانە، پانتاييە كيكۆمە لگا كە بە ھۆ ي
 كوي رە وە ريگشتيئە و، تاييە تمە ندييە كى
 گشتيە يە ودا و ايە ھيچما فئىكى
 تاييە تيشنا كات، چونكە نە كھە لە يە كى
 تاييە تى، بە لكو ھە لە يە كيششە رت
 و مە رجيشدە ر ھە قكراو ھە، پانتاييە ك
 كە نە كرە و ابو نينە ريتى، بە لكو تە نيا
 رە و ابو نيمرۆ ييە يە، نە كبە شيو ھە يە كى
 بە رتە سكتە يارينا كامە كانيسىستى
 سيا سيئە لمانيا، بە لكو بە تە و او ھە تى
 نە يارپيششە كىيە كانئە وە، سە رە نجام
 ئە و مە لبە نە يە كە ناتوانيتخۆ يرزگار
 بكا تبيئە وە يە كە لە ھە موومە لبە نە كانى
 ديكە يكو مە لگارزگار يبت، و ھەر
 بە مشيو ھە ئە وانيشرزگار يكات، بە كورتى
 چوارچيو ھە يە ككە لە دە ستجو و نيكاملى
 مرقۇ قايە تيبە و تە نيا لە ريگارزگار يى
 تە و اويمرقۇ قايە تيبە وە دە توانيتخۆ ي
 دە ربا زبكات. ئە و ھە لو ھە شانە وە يە ي
 كۆمە لگا ھە كوچينيگتاييە تە بە
 پرۆ ليتاريا يە .

پرۆ ليتاريا، ئە نە نامىكى "ديكە" ي
 كۆمە لگايمە دە نيه . پيكا تە يدنيا ي
 بورژوازى، بۆيە وە ديھاتو ھە كە لە سە ر
 شانئە و چينە بو نيا تنراو ھە، و سە رە راي
 ھە موويئە وانە شھە روا جيگا و شوئيئىكى
 پە رايوزكە و توولە ناوخويئە و كۆمە لگا يە دا
 داگيردە كات. ماركسلە و قونناغە دا
 سە رنجيكيئە و توناداتە رۆ ليكە ريئە و
 چينە، ھە رچە نە كارچينە كانيدىكە ي
 ئە لمانيا تاتوئيدە كات. تارادە يە كرا
 دە نوئيئتكە پرۆ ليتاريا پيو يستيبە
 گە شە پيدا نيبكە ريخۆ نينيە، چونكە
 پيشووتردە ربا زبو ھە، ھە رلە بە رئە وە
 رزگار ييكۆمە لگايمە دە نيلە لايە نئە و
 چينە وە بۆماركس جيگا پيرسار نيه .
 تە نيا دواتر، ئە و كاتە يە كە ماركس
 راگويز نيپاريسكراو ھە لگە ل
 بز و وتتە وە ير يكخرا و يچينيكر يكار
 و حيزبە كۆمۇ نىستە كانپە يو ھە ندى
 گرتو ھە، پرۆ ليتاريا بە توخمىكى
 چالكدە زانئتكە تيگە يشتنيكى

زياتريلە مە رسياسە تە يە .
 ئە و شيو ازينا بورويسياسى بوو،
 كە بو ھە ھۆ يئە وە يە كە ئە و ھە
 تيبگانكە چينيكر يكار رۆ ليكى
 نا وە نديتپو پرۆ سە ييە ر ھە مھينا ن
 ھە يە . ھە ليپرۆ سە يە كە لە كە بوونى
 سە رما يە دە رە خستيت، پە رە سە ندن
 وگۇ رانكار ييششۆ رشگيرانە ي
 كۆمە لگاي بورژوايە ديدنيئە تو
 پرۆ سە يە ر ھە مھينا ن پيشتیبە
 پاوان كرنديكار بە ستو ھە . ماركس
 باسيئە وە دە كاتكە كار سە رچا ھە ي
 ھە مووبە ھا كانە، بە لامبە ھە ررادە يە ك

هه لوه شينيتته وه .

كۆمه لگايمة دە نيدا ، ئە ومه سه له يه يكه ئە ويپه ره وره تكر دنه وه ير يگا چاره ي هيگلر ئينو ئينكر د ، ده يه ويتمه سه له كه له ريگا يه ره وه به ريوه به رانه وه چاره سه ر بكا ت كه هيگل به سه له يه زاني .

هيگل مه سه له يكو مه لگا ينو ئيه ئينا بو ه ئاراهه ، ماركس ره ه نده كانينه و مه سه له يه يبه چه شنيكو ه رگرت ، كه هيگل ه رگيز نه يده تو انيو ئينا بيكا ت . ناوكيعه قلانيئنه نديشه يه يه يگلي ، ياني خودموختاري خود برباردان ، له قايبيعر فانييد ه وه له تده ركيشرا وله چوارچيوه يكو مه لگايمة ده نيدا دؤزرايه وه . وادياريو كه ماركس به وئا كامه بگا ت كه ئە گه ره فله سليئا يبه تيجيها ني نو ئي ، كۆمه لگايمة ده نيه ، كۆمه لگاي مه ده نيد ه بيريگا چاره وه به ريوه به راني تايبه تبيخو يشيد و زياته وه . هه ره وه كاته يكه ئە وانه به ده وه له تبسپير يت ، ميژووه گه ريته وه بو قونا غي ككه كۆمه لگا وه كشيئيقه ده غه كراويد ه وه له تپينا سه ده كرا . ماركسئنه وتواناييه به ئيمه ده به خشيت ، كه ئە گه ركۆمه لگايينو ئي هه نديكپيد او يستيبو تا كدا اينده كات ، به رپرسيار يتيچاره سه ريئه ومه سه لانه ش به وده سپير يت . تا كينو ئينا تو انيتله و به رپرسيار يتيانه پاشگه زببته وه ، چونكه ئە وه به مانايده ستكي شانه وه له ده سه كه وته كانيسه رده مينوييه .

شاره زايانينئابووريسياسيسي كلسيك ، كۆمه لگايمة ده نيبان هيئابووه ناوهره وتيسه ره كيي بيردؤزيكۆمه لايه تي . هيگلئنه وه ي قبولكر د ، به لامكۆمه لگايمة ده ني كرده بارمته يده وه له تيدلخوازيخوي .

ماركس ، له ئاوه ژووكر دنه وه ي ميژوويئنه وييشه كييه دا ، كۆمه لگايمة ده نيوه كو شاتو ميژووزيند وكرد وه . به لام ماركس له سه ره وه وياوهره بوو

كۆبوونه وه بچينيكريكار له دامه زراوه گه وره كانداوكۆمه لايه تيبوونه وه ي پرؤسه يبه ره مه ئينا ن ، ئە وكاره وه دي دينيت . ئە وكاره ده رفه تيئه وه به كريكارنده به خشيتكه به ته واوه تي سيستميه ره مه مه ئينا نثيفليجبه ن . ئە وروانگه سياسيه شيا نپيد ه به خشيت كه پزاننبوئه وه يكه چه وساندنه وه هه لوه شينه وه ، خودسيستمه كه ده بي هه لوه شينه وه . به پيچه وانه ينؤر مه كاني پيشوويمار كس ، ئە وچينه له ده ره وه ي كۆمه لگايمة ده نيدا دانه نراوه . ده سه لاتي چينيكريكار ريريكخرا وله نيو كۆمه لگاي مه ده نيدا نه وه ده رفه تانه ده ره خشيتت كه ئە وچينه ده توانيئتهه مخؤيو هه ممه ليه نديمه ده نيشده ربا زبكا ت . كۆمه لگايمة ده نيگؤره پانيسه ره له نو ئي به ره مه مه ئينا نه وه يبه يوه نديبه زاله كانه ، به لامه شتوا نيچيگا وشو ينيكيكته چينه به شمه ينه ته كانبتوانله ودا بو رزگار ريكۆمه لايه تيونا بووريملمني بكه ن .

ماركس له خوئنده وه يخؤيد ابوئا بووربي سياسي ، له هيئا نينه دارانوما فه كانيان بوئاوگوتاريكۆمه لگايمة ده ني ، له دبتنينه داره كانوه كوچينيكينه ره تيي له كۆمه لگايمة ده نيدا ، به هوئيئه وه يكه گه نده لئه بو وه ، له تيگه يشتنيكي رؤمانتيك وه سه باره تبه بكه ربي نه داره كان ، به وئا كامه گه يشتكه نه ته نيا ناكريچا وپوشيله چينيكريكار بكر يت ، به لكو ده بيد ه ركه تو انايه كانيشي بوكر ده وه يسياسيسيكات . تا كبه مه به ستيئه وه يكه پاليورا ويئه نداميتي كۆمه لگاييرزگار ريبه خشيت ، ده بيخوي به كاره وه خه ريكبكات ، چونكه له مه جالي به ره مه مه ئينا نديه كه ناكوكييه كاني كۆمه لگايمة ده نيله هه مو وشو ينيكي ديكا ئاشكراترن . ده بينينكه ماركس به چ شيوه يه كله دياريكردنيمه سه له يه كه وه له

به ها يه كيزيا تر به ره مه مد يت ، كريكار زياتر تو وشينه داريد ه بيتو بييا يه خ ده بيتوله مرقفا يه تيد ه شؤر يت . هه ر كاريكييه ره مه مه ئينا نده سه لاتيكي زياتر بو سه رما يه ده خو لقيئيتو چيني كريكار ريكريگر ته به ره مه مد يئنه وه . به شداريچينيكريكار له پرؤسه ي به ره مه مه ئينا ندا ، به شداريكردنه له سه ر له نو ئيه ره مه مه ئينا نه وه يه گبه تيو بيد ه ره تانيخود يئه و . چينيكريكار ده بيله وپرؤسه يه واته له پرؤسه ي سه ره له نو ئيه ره مه مه ئينا نه وه يخوي رزگار ريبيت ، ده بيخويوه كوچينيك